

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΚΕΡΚΥΡΑΣ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Η Μπάντα Πνευστών στην Ελλάδα. Ιστορία και Προοπτικές

2^ο Επιστημονικό Συνέδριο

Αίθουσα Εκδηλώσεων Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας
Νικηφόρου Θεοτόκη 10

Κέρκυρα, 14-16 Μαρτίου 2025

Συνδιοργάνωση
Εργαστήριο Ελληνικής Μουσικής
Τμήματος Μουσικών Σπουδών Ιονίου Πανεπιστημίου,
Φιλαρμονική Εταιρεία Κερκύρας («Παλαιά»)

Παρασκευή, 14 Μαρτίου 2025

17:30-18:00 Εγγραφή Συνέδρων-Χαιρετισμοί

18:00-19:00 Συνεδρία 1

Προέδρος: Αναστασία Σιώψη

Γεωργία Λαζαρίδου - Ευστάθιος Πουλιάσης - Κωνσταντίνος Σουέρεφ, *Μαρτυρίες για την ιστορία και την εξέλιξη των μπαντιστικών συνόλων της Κέρκυρας κατά τις τελευταίες δεκαετίες: Με αφορμή το ερευνητικό πρόγραμμα «Το μουσικό βίωμα του Πάσχα μέσα από τις μπάντες της Κέρκυρας».*

Σπυρίδων Μολινάρης, *Social Media και Memes ως «Ψηφιακό Πρόσωπο» της Μπάντας: Προσεγγίσεις σε Ελλάδα και Εξωτερικό.*

Σάββατο, 15 Μαρτίου 2025

9:30-11:00 Συνεδρία 2

Προέδρος: Σπυρίδων Προσωπάρης

Σπυρίδων Μουμούρης, *Ιστορία της εξέλιξης της Ράβδου και του Ραβδούχου στην μπάντα.*

Κωνσταντίνος Βλάχος, *Εγχειρίδια Σαλπισμάτων στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις.*

Άννα Χατζηθανασίου, *Το Στρατιωτικό Σχολείο Μουσικής (1843-1855).*

Αθανάσιος Μανιάτης, *Περί της Μουσικής του Πυροβολικού (1874-1895).*

Διάλειμμα 15΄

11:15-12:45 Συνεδρία 3

Προέδρος: Κώστας Χασιώτης

Γεωργία Καρούτη, *Η δραστηριότητα της Μπάντας της Δημοτικής Φιλαρμονικής Ναυπλίου, από το 1934 έως και τα πρώτα χρόνια της Δικτατορίας, μέσα από το αρχείο του Αρχιμουσικού της, Βασιλείου Χαραμή.*

Χρύσα Σκαρλάτου, *Βίος και προσφορά του αρχιμουσικού Μανώλη Αικατερίνη (1912-1983).*

Ιωάννης Δημητρίου, *Η προσκοπική μπάντα της Βέροιας.*

Λοΐζος Παναγή, *Η μπάντα πνευστών στην Κύπρο κατά την περίοδο της Αγγλοκρατίας: ιστορική ανασκόπηση.*

Διάλειμμα 15΄

13:00-13:50 Συνεδρία 4

Προέδρος: Αθανάσιος Μανιάτης

Μαρία Ντούρου, *Η παρουσία και ο ρόλος των πνευστών στην ύστερη περίοδο της συνθετικής δημιουργίας του Γιάννη Ανδρέου Παπαϊωάννου (1966-1989).*

Francisco José Rosal Nadas - Χαράλαμπος Μακρής, *Μεταγραφές ορχηστρικών έργων για μπάντα στην Ελλάδα και στην Ισπανία: ιστορία, επιρροές και εξέλιξη.*

Μεσημεριανό Διάλειμμα

17:00-18:15 Συνεδρία 5

Προέδρος: Λοΐζος Παναγή

Μιχάλης Μιχαλόπουλος, *Η διεύθυνση, η διδασκαλία και η κληρονομιά του David Whitwell: Μια πολυδιάστατη συμβολή.*

Φωτεινή Αγγέλη, *Παιδαγωγική και εκπαιδευτική προσφορά και νέες μέθοδοι στο χώρο της Μπάντας.*

Σπυρίδων Προσωπάρης, *Ο ψηφιακός δίσκος Spring Ritual (Εαρινή Ιεροτελεστία) με τη μπάντα της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κέρκυρας.*

Διάλειμμα 15'

18:30-19:20 Συνεδρία 6

Προέδρος: Μιχάλης Μιχαλόπουλος

Άκης Σαγάνης, *Το μακεδονικό σετ τυμπάνων: Σύγχρονες πρακτικές στις παραδοσιακές μπάντες χάλκινων πνευστών.*

Ισίδωρος Θύμης, *Τα κρουστά και η χρήση τους στη μπάντα δρόμου.*

**20:30. Συναυλία της Μπάντας της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας.
Διεύθυνση: Σπυρίδων Προσωπάρης**

Κυριακή, 16 Μαρτίου 2025

10:00-11:15 Συνεδρία 7

Προέδρος: Μαρία Ντούρου

Σταμάτιος Ασπιώτης, *Το ρεπερτόριο των «αστικών» μπαντών στη μεταπολεμική Κέρκυρα.*

Σπύρος Ρουβάς, *Έργα του Αρχιμουσικού της μπάντας του Πολεμικού Ναυτικού Σπύρου Αργαλιά στο αρχείο της Φιλαρμονικής Εταιρείας «Μάντζαρος».*

Γιώργος Ζούμπος, *Ο αρχιμουσικός Χρήστος Τσέκος και οι θητείες του στη Φιλαρμονική Εταιρεία «Μάντζαρος».*

11:15-12:00: Στρογγυλή Τράπεζα-Συμπεράσματα

Λήξη Συνεδρίου

Επίσκεψη στο Μουσείο Μουσικής της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας

©38

Φωτεινή Αγγέλη, Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Προσφορά και νέες μέθοδοι στο χώρο της Μπάντας

Οι μπάντες στην Αμερική είναι πολλές φορές συνδεδεμένες με την Μέση και Ανώτερη εκπαίδευση. Τα τελευταία χρόνια, όλο και περισσότερες ακαδημαϊκές έρευνες πάνω στη παιδαγωγική των μεγάλων μουσικών συνόλων (μπάντες, ορχήστρες, χορωδίες) προτείνουν εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης μίας πρόβας ως μέσο γρηγορότερης κατανόησης του μουσικού κειμένου από τους εκτελεστές. Στην παρουσίαση μου θα κάνω μία σύντομη αναφορά στην έρευνα που έχει δημοσιευτεί πάνω στο θέμα (Literature Review). Στη συνέχεια θα μιλήσω για αυτές που έχω δοκιμάσει στη πράξη τα τελευταία τρία χρόνια πάνω στα μουσικά σύνολα που εργάζομαι. Θα μιλήσω για ποιες από αυτές έχουν αποδώσει και πώς, τα όρια και οι στόχοι που πρέπει να τίθενται όταν δοκιμάζουμε μή παραδοσιακούς τρόπους ροής της μουσικής πρόβας και πώς οι Έλληνες συνάδελφοί μου μπορούν να τις υιοθετήσουν.

Σταμάτιος Ασπιώτης, Το ρεπερτόριο των «αστικών» μπαντών στη μεταπολεμική Κέρκυρα

Στην Ελλάδα το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου συνέπεσε και κατ' επέκταση συνδέθηκε ιστορικά με την αρχή του Εμφυλίου Πολέμου. Παρά το γεγονός πως η Κέρκυρα δε γνώρισε τη φρίκη του εμφυλίου σπαραγμού -με τη μορφή που αυτός έλαβε στην Αθήνα-, τελικά ήρθε αντιμέτωπη με ένα κλίμα τρομοκρατίας αντίστοιχο με εκείνο της ιταλικής και της γερμανικής κατοχής. Τα μεταπολεμικά χρόνια η κατάσταση των μουσικών ιδρυμάτων και φορέων υπήρξε άθλια, και αναπόφευκτα η μουσική κίνηση και δραστηριότητα στο νησί βρισκόταν σε ύφεση. Οι δυο «αστικές» μπάντες του νησιού, η Φιλαρμονική Εταιρεία Κέρκυρας (1840) και η -δεύτερη σε αρχαιότητα και νεότερη- Φιλαρμονική Εταιρεία «Μάντζαρος» (1890) προσπάθησαν να διατηρήσουν τη μακραίωνη μουσική παράδοση της Κέρκυρας. Οι μεταπολεμικές δυσκολίες που αντιμετώπισαν τα ιδρύματα αυτά ήταν πολλές, και έφθασαν σε τέτοιο σημείο που κατέστησαν δύσκολη ακόμη και την ίδια την ύπαρξη τους. Η λειτουργία των δυο σωματείων, αν και επηρεάστηκε από οικονομικά κατά κύριο λόγο -αλλά όχι μόνο- προβλήματα, δε σταμάτησε, και οι πόρτες τους παρέμειναν ανοικτές επιτελώντας τον κύριο σκοπό τους που δεν ήταν άλλος από την ψυχαγωγία της κερκυραϊκής κοινωνίας και την τέρψη του μουσικόφιλου κερκυραϊκού κοινού. Μέσα από τα σωζόμενα αρχεία, η μελέτη αυτή έχει στόχο να παρουσιάσει το ρεπερτόριο των «αστικών» μπαντών, και να αναδείξει τα σημαντικότερα μουσικά έργα, τους συνθέτες, καθώς και το είδος εν γένει του εν λόγω ρεπερτορίου, όπως όλα αυτά αποτυπώθηκαν στη μεταπολεμική Κέρκυρα και συγκεκριμένα την περίοδο 1945-1950. Τέλος, θα παρουσιαστούν οι κριτικές του τοπικού τύπου που γράφτηκαν όσον αφορά στην απόδοση των μουσικών συνόλων των ιδρυμάτων αυτών.

Κωνσταντίνος Βλάχος, Εγχειρίδια Σαλπισμάτων στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις.

Η παρουσίαση αφορά στα εγχειρίδια Σαλπισμάτων των Ελληνικών Ένοπλων Δυνάμεων με τα οποία διδάχθηκαν και διδάσκονται τα σαλπίσματα. Μέσο του

σαλπισματός είναι δυνατή η μεταφορά κάθε εντολής (παράγγελμα-κέλευσμα) από τους αξιωματικούς προς το στράτευμα ή στα πολεμικά πλοία στις Ένοπλες Δυνάμεις. Λόγω του ότι οι ειδικευμένοι μουσικοί δεν επαρκούσαν να καλύψουν τις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων, από τους έφεδρους γινόταν επιλογή υποψήφίων ως σαλπιγκτές, οι οποίοι δεν ήταν απαραίτητο να έχουν γνώσεις μουσικής. Οι υποψήφιοι λάμβαναν την απαραίτητη μουσική εκπαίδευση μέσα από τα εγχειρίδια σαλπισμάτων. Θα γίνει μια ιστορική αναδρομή με τα κράτη που πιθανόν αρχικά επηρέασαν με τα ανάλογα εγχειρίδιά τους τη διαμόρφωση των Ελληνικών. Θα γίνει μνεία επίσης τόσο στις διάφορες εκδόσεις, όσο και στα ξεχωριστά εγχειρίδια που συντάχτηκαν για κάθε ξεχωριστό Σώμα του Στρατού Ξηράς (Πεζικό, Ιππικό, Πυροβολικό), στους λόγους για τους οποίους έπρεπε να γίνει αυτό, καθώς και ποια εξ αυτών βρίσκονται σε χρήση σήμερα. Θα παρουσιαστούν περαιτέρω οι ευρεθείσες εκδόσεις των εγχειριδίων του Πολεμικού Ναυτικού καθώς και το «Εγχειρίδιο Τυμπανοσαλπιγκτών», που δίδασκαν εκτός από σαλπιγκτές και τυμπανιστές, καθότι και το τύμπανο ήταν μέσο μετάδοσης παραγγελμάτων. Θα περιγράψει το «Εγχειρίδιο Σαλπιγκτών της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας» από ίδρυσής της ως ξεχωριστό όπλο των Ενόπλων Δυνάμεων το 1947. Θα γίνει αναφορά στο εγχειρίδιο σαλπιγκτών του Γεράσιμου Φρέν Αρχιμουσικού του Πολεμικού Ναυτικού. Θα πραγματοποιηθεί μια σύγκριση και παρουσίαση των σαλπισμάτων των Ενόπλων Δυνάμεων. Και η παρουσίαση θα ολοκληρωθεί με μια συγκριτική παρουσίαση μεταξύ των Ελληνικών εγχειριδίων με αντίστοιχα ξένων κρατών.

Ιωάννης Δημητρίου, Η Προσκοπική Μπάντα της Βέροιας.

Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα στην τουρκοκρατούμενη ακόμη Μακεδονία οι φιλεκπαιδευτικοί και φιλόμουσοι σύλλογοι που δρούσαν στις ελληνικές πόλεις, στην προσπάθειά τους να τονώσουν το εθνικό φρόνημα των υπόδουλων Ελλήνων, ανέπτυξαν έντονη πολιτιστική δραστηριότητα. Ανάμεσα στις δράσεις τους σημαντική θέση κατέχει η δημιουργία μουσικών σωματίων και φιλαρμονικών. Η Βέροια ήταν από τις πρώτες πόλεις της Μακεδονίας που δημιούργησαν αξιόλογες φιλαρμονικές. Στις 18 Φεβρουαρίου 1936 με πρόταση-απόφαση του Γεωργίου Γουδή, τοπικού εφόρου Προσκόπων Βεροίας, ιδρύθηκε η προσκοπική Μπάντα, η οποία στις 23 Ιουνίου του ίδιου έτους έκανε την πρώτη της εμφάνιση με αρχιμουσικό τον δεκανέα Γεώργιο Χάιστα. Η Μπάντα αυτή έπαψε να υπάρχει το 1939 όταν κάποια από τα μέλη της-πρόσκοποι έφυγαν από την Βέροια για σπουδές. Το 1947 όμως όταν τοπικός έφορος Βέροιας ήταν ο Δημήτριος Παπαδόπουλος (Καθηγητής-Γυμνασιάρχης) η προσκοπική Μπάντα επανασυστήθηκε με αρχιμουσικό τον Ηρακλή Χάιτα. Η Μπάντα αυτή έπαψε να παιανίζει το 1951. Για τρίτη φορά η προσκοπική μπάντα επανασυστήθηκε το 1977-78 όταν τοπικός έφορος ήταν ο Παύλος Πυρινός (Καθηγητής-Λυκειάρχης). Διέθετε 25 όργανα και αρχιμουσικός ήταν ο Απόστολος Κατσιγιάννης (κρουστά).

Γιώργος Ζούμπος, Ο αρχιμουσικός Χρήστος Τσέκος και οι θητείες του στη Φιλαρμονική Εταιρεία «Μάντζαρος»

Λίγους μήνες μετά το θάνατο του αρχιμουσικού της Φιλαρμονικής Εταιρείας «Μάντζαρος» Σωτήριου Κρητικού, τον Απρίλη του 1945, αρχιμουσικός αναλαμβάνει ο Χρήστος Τσέκος, απόφοιτος του Ωδείου Θεσσαλονίκης. Παραμένει στη θέση αυτή ως τον Οκτώβρη του 1946 και αναλαμβάνει εκ νέου την ίδια θέση το Μάη του 1954 διατηρώντας την ως τον Οκτώβρη του 1957. Στο ενδιάμεσο διάστημα αναλαμβάνει διαδοχικά τη διεύθυνση των φιλαρμονικών Ληξουρίου και Κορίνθου. Η παρουσία του Χρήστου Τσέκου στη Φ.Ε. «Μάντζαρος» οριοθετεί την αρχή και το τέλος της μεταπολεμικής περιόδου της Εταιρείας, περιόδου ανασυγκρότησης και προσαρμογής στα νέα δεδομένα. Η δεύτερη περίοδος της παρουσίας του παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς χαρακτηρίζεται από σποραδικές προστριβές με μέλη της Διοίκησης και αντιπαραθέσεις μέσω του τοπικού τύπου με άτομα, τα οποία του ασκούν ιδιαίτερα οξεία κριτική. Τότε προσπαθεί να οργανώσει συμφωνική ορχήστρα, η οποία όμως δίνει μόνο μία συναυλία. Συνθέσεις του παρουσιάζονται από το μουσικό σώμα υπό τη διεύθυνση του ίδιου, αλλά ως σήμερα δεν έχουν εντοπιστεί οι παρτιτούρες τους και πρέπει να θεωρούνται χαμένες. Κατά την ίδια περίοδο στο μουσικό σώμα συμμετέχει για πρώτη φορά γυναίκα (η Ελένη Μακροζωνάρη), ενώ εμφανίζεται σε καθήκοντα «βοηθού δασκάλου» ο Στέφανος Δολιανίτης ο οποίος λίγο αργότερα θα ακολουθήσει πορεία μισού αιώνα στην καλλιτεχνική διεύθυνση της Εταιρείας. Φεύγοντας από την Κέρκυρα, ο Χρήστος Τσέκος διατελεί αρχιμουσικός στις Φιλαρμονικές Γυθείου, Κορίνθου (δεύτερη φορά), Πύργου, Λαμίας και Ληξουρίου (δεύτερη φορά). Αποβιώνει το Σεπτέμβρη του 1984 στα Γιάννενα σε ηλικία 79 χρονών.

Ισίδωρος Θύμης, Τα κρουστά και η χρήση τους στη μπάντα δρόμου

Τα κρουστά είναι μία από τις σημαντικότερες ομάδες οργάνων στη μπάντα. Στην εισήγηση θα αναφερθούν: Ο ρόλος των κρουστών στη μπάντα και η χρήση τους. Ποια όργανα χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο, στις μπάντες δρόμου. Βασικά στοιχεία τεχνικής των κρουστών μπάντας και των εξαρτήσεων που φέρουν. Η εξέλιξή τους τα τελευταία 40 έτη. Τρόποι εκπαίδευσης των χειριστών κρουστών οργάνων, για τη μπάντα δρόμου. Χρόνια προβλήματα που αφορούν στα κρουστά μπάντας στην Ελλάδα και τρόποι επίλυσής τους.

Γεωργία Καρούτη, Η δραστηριότητα της Μπάντας της Δημοτικής Φιλαρμονικής Ναυπλίου, από το 1934 έως και τα πρώτα χρόνια της Δικτατορίας, μέσα από το αρχείο του Αρχιμουσικού της, Βασιλείου Χαραμή.

Αν και η Φιλαρμονική Εταιρεία Ναυπλίου ιδρύθηκε την τελευταία δεκαετία του 19ου αιώνα, δεν είχε γίνει εφικτή η σύσταση και η εδραίωση μίας μόνιμης Μπάντας στην πόλη μέχρι και τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1930. Έτσι, εκείνο το χρονικό διάστημα, η μουσική ζωή του Ναυπλίου ήταν σχεδόν ανύπαρκτη: η Μπάντα της Δημοτικής Φιλαρμονικής Ναυπλίου υπολειπουργούσε, ενώ το μόνο δραστήριο μουσικό σύνολο της πόλης ήταν η Μπάντα του Στρατού. Παράλληλα, σπάνια πραγματοποιούνταν συναυλίες και παραστάσεις από φορείς της Αθήνας και περιοδεύοντες θιάσους. Η κατάσταση αυτή άρχισε να αλλάζει το 1934, όταν ο Βασίλειος Χαραμής διορίστηκε Αρχιμουσικός της Μπάντας της Δημοτικής Φιλαρμονικής

Ναυπλίου. Ο Χαραμής προχώρησε στην ανασυγκρότηση της Μπάντας, η οποία, σε σύντομο χρονικό διάστημα, ήταν σε θέση να πλαισιώνει μουσικά τις τοπικές, εθνικές και θρησκευτικές εορτές στην πόλη, όπως και να παρουσιάζει σε συναυλίες της έργα του διεθνούς ρεπερτορίου, αλλά και Ελλήνων συνθετών, εντός και εκτός Ναυπλίου. Η παρούσα εργασία θα παρουσιάσει τη δραστηριότητα της Μπάντας της Δημοτικής Φιλαρμονικής Ναυπλίου από το 1934 έως και τα πρώτα χρόνια της Δικτατορίας (1969), όπως αυτή αποτυπώνεται στο προσωπικό Αρχείο του Χαραμή. Η δραστηριότητα της Μπάντας θα ενταχθεί στο γενικότερο κοινωνικό, πολιτικό και μουσικό πλαίσιο της χώρας κατά το χρονικό διάστημα που εξετάζεται, προβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο τις ιδιαίτερες συνθήκες που είχαν διαμορφωθεί και άσκησαν επιρροή στην πορεία της (λειτουργία, δράση, ρεπερτόριο).

Γεωργία Λαζαρίδου-Ευστάθιος Πουλιάσης-Κωνσταντίνος Σουέρεφ, *Μαρτυρίες για την ιστορία και την εξέλιξη των μπαντιστικών συνόλων της Κέρκυρας κατά τις τελευταίες δεκαετίες: Με αφορμή το ερευνητικό πρόγραμμα «Το μουσικό βίωμα του Πάσχα μέσα από τις μπάντες της Κέρκυρας»*

Οι μπάντες πνευστών στην Κέρκυρα αποτελούν έναν από τους πιο καθοριστικούς θεσμούς της πολιτιστικής και κοινωνικής ζωής του νησιού, με ρόλο που υπερβαίνει την απλή μουσική έκφραση και επιτέλεση. Ενσωματωμένες στον πολιτισμικό ιστό της Επτανήσου, οι μπάντες πνευστών λειτουργούν ως φορείς καλλιτεχνικής έκφρασης, συλλογικής μνήμης και κοινωνικής συνοχής. Παράλληλα, αποτελούν σημαντικά πεδία μουσικής εκπαίδευσης και καλλιέργειας, ενισχύοντας την τοπική ταυτότητα. Με αφετηρία τα παραπάνω, η ανακοίνωση επιχειρεί, μέσα από τη μελέτη προφορικών μαρτυριών, να διερευνήσει τις αλλαγές που συντελέστηκαν στις κερκυραϊκές μπάντες τα τελευταία εξήντα περίπου χρόνια. Παράλληλα, με την ιστορική εξέλιξη των μουσικών συνόλων μελετάται η επίδραση τους στην τοπική κοινωνία και ιδιαίτερα η συμβολή τους στις εκδηλώσεις του Κερκυραϊκού Πάσχα. Βασική πηγή αποτελούν οι προφορικές μαρτυρίες των γηραιότερων εν ζωή μουσικών των μπαντιστικών συνόλων, οι οποίες ανήκουν στο αρχείο προφορικής ιστορίας της Αναγνωστικής Εταιρίας Κερκύρας και συλλέχθηκαν στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος «Το μουσικό βίωμα του Πάσχα μέσα από τις μπάντες της Κέρκυρας» που υλοποιήθηκε από την Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας σε συνεργασία με το Εργαστήριο Ελληνικής Μουσικής του Ιονίου Πανεπιστημίου με τη χρηματοδότηση του Υπουργείου Πολιτισμού.

Francisco José Rosal Nadales-Χαράλαμπος Μακρής, *Μεταγραφές ορχηστρικών έργων για μπάντα στην Ελλάδα και την Ισπανία: ιστορία, επιρροές και εξέλιξη*

Κατά τον 20ό αιώνα, η μουσική για μπάντα σημείωσε αξιοσημείωτη ανάπτυξη, εστιάζοντας στη σύνθεση νέων πρωτότυπων έργων, χρησιμοποιώντας ανανεωτικό και σύγχρονο μουσικό ύφος πέραν της εκλεπτυσμένης ενορχήστρωσης. Παράλληλα με αυτήν την εξέλιξη, οι διασκευές και μεταγραφές μεγάλων ορχηστρικών έργων εξακολουθούσαν και εν πολλοίς συνεχίζουν να θεωρούνται αναπόσπαστο μέρος του τυπικού

ρεπερτορίου της μπάντας. Στην Ισπανία και στην Ελλάδα οι ορχήστρες πνευστών και οι μουσικοπαιδαγωγικοί οργανισμοί που τις συντηρούν και τις επανδρώνουν διαδραμάτισαν και συνεχίζουν να έχουν εξέχοντα ρόλο στη διάδοση της έντεχνης μουσικής δημιουργίας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η απόδοση ορχηστρικής μουσικής από μπαντες αποτέλεσε αρχικά ανάγκη, εξελίχθηκε σε ευχαρίστηση και εν τέλει ευκαιρία. Μια αναγκαιότητα, αρχικά λόγω του περιορισμένου ρεπερτορίου. Μια απόλαυση, για τη χαρά της διάδοσης έργων μεγάλων συνθετών και του υψηλού ιδεαλισμού που τους ενέπνευσε. Εν τέλει ευκαιρία, γιατί επέτρεψε στο κοινό να ακούσει έργα της υψηλής έντεχνης μουσικής δημιουργίας και σε περιοχές όπου δεν έφτασαν οι μεγάλες ορχήστρες. Μέσω των ανοιχτών συναυλιών σε δημόσιους χώρους, η μπάντα συνέβαλε στην καλλιέργεια των λαϊκών στρωμάτων, που κάτω από συγκεκριμένες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες αδυνατούσαν να πληρώσουν εισιτήριο για να παρακολουθήσουν μια παράσταση όπερας ή μια συναυλία συμφωνικής μουσικής. Ανατρέχοντας στην οργανολογία των μπαντών του παρελθόντος και εστιάζοντας στο ρεπερτόριο των μεταγραφών, μπορεί κανείς να παρατηρήσει όχι μόνο την βελτίωση της τεχνικής των πνευστών οργάνων αλλά και τη συνεχή μεταμόρφωση τους από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα έως στην εποχή μας. Καθώς πολλά ορχηστρικά έργα μεταγράφονται και εκτελούνται συχνά από ορχήστρες πνευστών διαφόρων επιπέδων και οργανολογίας, η σύγκριση των μεταγραφών μπορεί να μας οδηγήσει σε χρήσιμα συμπεράσματα για το μουσικό επίπεδο της μπάντας και των ερμηνευτών της σε ορισμένες χρονικές περιόδους.

Αθανάσιος Μανιάτης, Περί της Μουσικής του Πυροβολικού (1874-1895)

Με την έξωση του Όθωνα, στον θρόνο της Ελλάδος βρίσκεται ο βασιλιάς Γεώργιος Α' (1863) και στην πολιτική σκηνή της χώρας κυριαρχούν δύο μεγάλες πολιτικές προσωπικότητες, ο Θεόδωρος Δεληγιάννης και ο Χαρίλαος Τρικούπης. Οι δύο πολιτικοί εκτός των διαφορών τους, είχαν ως προτεραιότητα την διεκδίκηση ελληνικών περιοχών και την αύξηση των συνόρων με σκοπό την υλοποίηση του οράματος της «Μεγάλης Ιδέας», γεγονός που καθιστούσε άμεση προτεραιότητα την αναδιοργάνωση και βελτίωση του Ελληνικού Στρατού. Με νομοθετικές ρυθμίσεις και την έκδοση νέων νόμων οι οποίες επηρέαζαν την σύνθεση του στρατεύματος, διατάχθηκε η οργάνωση επτά Στρατιωτικών Μουσικών εκ των οποίων οι δύο να εδρεύουν στην Αθήνα, η πρώτη ως ειδική Μουσική της Φρουράς και η δεύτερη του Πυροβολικού. Ο έντυπος τύπος της εποχής πρόβαλε καθημερινά στο αθηναϊκό κοινό το έργο και το ρόλο που διαδραμάτιζε η μπάντα του Πυροβολικού, μετέχοντας ταυτόχρονα και σε εκδηλώσεις στρατιωτικού, πολιτικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος. Με προτίμηση σε γνωστές όπερες του Ροσίνι, Βέρντι, Βάγκνερ, Ντονιτσέτι, με πόλκες, βαλς, εμβατήρια και εισαγωγές του Στράους, δημιουργείται η αμεσότητα της μπάντας με το κοινό. Ο Ιωσήφ Καίσαρης, ως αρχιμουσικός πραγματοποιεί πληθώρα εκδηλώσεων αναδεικνύοντας την Μπάντα ως ένα πολιτιστικό φορέα στην ψυχαγωγία της αστικής τάξης της πόλης των Αθηνών.

Μιχάλης Μιχαλόπουλος, *Η διεύθυνση, η διδασκαλία και η κληρονομιά του David Whitwell: Μια πολυδιάστατη συμβολή*

Ο David Whitwell υπήρξε μια καθοριστική μορφή στον χώρο της μουσικής και ιδιαίτερα στον τομέα των μπαντών πνευστών, έχοντας αφήσει ανεξίτηλο αποτύπωμα μέσω της διεύθυνσης και της διδασκαλίας του. Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει την πολυδιάστατη συμβολή του Whitwell, εστιάζοντας στις καινοτόμες μεθόδους που εφάρμοσε τόσο στη διεύθυνση όσο και στη μουσική εκπαίδευση. Κατά τη διάρκεια της καριέρας του ο Whitwell διέυθυνε πολλές μπάντες πνευστών και ορχήστρες, αναδεικνύοντας την αξία της εκτέλεσης πρωτότυπων έργων. Η προσέγγισή του στη διεύθυνση χαρακτηριζόταν από μια βαθιά κατανόηση της ιστορικής και αισθητικής σημασίας της μουσικής, κάτι που μετέδωσε στους μαθητές του. Ο Whitwell πίστευε ακράδαντα στην ανάγκη για την εκτέλεση έργων υψηλής ποιότητας και την προώθηση νέων συνθέσεων, ενισχύοντας έτσι το ρεπερτόριο των μπαντών πνευστών. Στη διδασκαλία του ο Whitwell εφάρμοσε πρωτοποριακές εκπαιδευτικές μεθόδους που στόχευαν στην ολιστική ανάπτυξη των μαθητών του. Δίνοντας έμφαση στη θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, ενθάρρυνε τους μαθητές να κατανοήσουν τις βαθύτερες πτυχές της μουσικής και να αναπτύξουν τις δικές τους ερμηνευτικές ικανότητες. Οι διδακτικές του μέθοδοι, βασισμένες σε μια ισορροπημένη προσέγγιση μεταξύ θεωρίας και πράξης, συνέβαλαν στην ανάδειξη πολλών ταλαντούχων μουσικών και μαέστρων. Η ανακοίνωση αυτή αναδεικνύει την πολυδιάστατη συμβολή του David Whitwell στη μουσική εκπαίδευση και διεύθυνση, εξετάζοντας τις επιρροές του και τις καινοτομίες που εισήγαγε όπως και την αναγνώριση και τις διακρίσεις που αυτός έχει λάβει, και την ενεργή συμμετοχή του σε διεθνείς οργανισμούς, όπως η CBDNA και η WASBE. Μέσα από την ανάλυση του έργου του, επιχειρείται να κατανοηθεί ο αντίκτυπός του στη σύγχρονη μουσική κοινότητα και η διαρκής κληρονομιά του στην μπάντα πνευστών.

Σπύρος Μολινάρης, *Social Media και Memes ως «Ψηφιακό Πρόσωπο» της Μπάντας: Προσεγγίσεις σε Ελλάδα και Εξωτερικό.*

Η παρούσα μελέτη έχει σκοπό την διερεύνηση της χρήσης των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης, καθώς και των Memes, ως τρόπο εξωστρέφειας, προώθησης και, πρωτίστως, επικοινωνίας με το ευρύ κοινό. Πιο συγκεκριμένα, θα διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο τα social media αποτελούν ένα ψηφιακό αποθετήριο που έχει, πλέον, ιδιαίτερη σημασία για την δημόσια εικόνα μιας μπάντας. Συνεπώς, η κάθε μπάντα προσεγγίζει διαφορετικά την διαχείριση της διαδικτυακής της παρουσίας, ανάλογα με τον «χαρακτήρα» τον οποίο επιθυμεί να προβάλλει. Επίσης, ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στην ιδιότητα των memes να δημιουργούν μια «μικρο-κουλτούρα» μέσα στην οποία, τα memes αποκτούν συγκεκριμένη σημασία και υπόσταση, καθώς και αναγνωρισιμότητα από τα μέλη αυτής της κουλτούρας. Θα εξεταστεί το κοινωνιολογικό υπόβαθρο των παραπάνω, καθώς και το επικοινωνιακό τους αντίκτυπο. Φυσικά, η μελέτη αυτή πρέπει να εξετάσει ελληνικά, αλλά και διεθνή δεδομένα, έτσι ώστε να σχηματιστεί πλήρης εικόνα τους θέματος. Ωστόσο, σκοπός της έρευνας δεν είναι να εξεταστεί κάθε μπάντα κατά περίπτωση, αλλά η ευρύτερη προσέγγιση και κατεύθυνση των μπαντών της Ελλάδας και σχεδόν αποκλειστικά των Αμερικανικών στρατιωτικών μπαντών. Δηλαδή, ο

λόγος που στον τίτλο αναγράφεται «Εξωτερικό» και όχι «Αμερική» δεν αφορά τον περιορισμό του εύρους δείγματος, αλλά η έμφαση στην σύγκριση μεταξύ της φιλοσοφίας της Ελλάδας και της Αμερικής-Εξωτερικού.

Σπυρίδων Μουμούρης, Ιστορία εξέλιξης της Ράβδου και του Ραβδούχου στην μπάντα.

Το 1640 δημιουργούνται και εντάσσονται στα συντάγματα πεζικού του Ηνωμένου Βασιλείου μπάντες, αποτελούμενες από σύνολα κρουστών οργάνων, τα οποία μεταγενέστερα συμπεριέλαβαν τα fifes (πίκολα φλάουτα) ή pipes (Γκάιντες), σύμφωνα με την παράδοση των Σκωτσέζικων Συνταγμάτων. Οι επικεφαλής φέρουν τον τίτλο "Drum Major", ο οποίος μεταφράζεται σε Ταγματάρχη κρουστών. Ο ρόλος του Drum Major είναι εξαιρετικά σημαντικός, καθότι λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος επικοινωνίας μεταξύ της διοίκησης τού κάθε Συντάγματος και των λόχων του δια της μπάντας. Οι λόχοι, κατά τη διάρκεια της μάχης, ακούγοντας τα παραγγέλματα μέσω των κρουστών οργάνων, εκτελούσαν τους απαιτούμενους ελιγμούς (για επίθεση, άμυνα, ομοβροντία, προώθηση με αργό ή γρήγορο βηματισμό). Η ανάγκη της μετάδοσης των διαταγών (μέσω της μπάντας, καθοδηγούμενης απ' τον Ταγματάρχη Κρουστών) κατά τη διάρκεια της μάχης, οδήγησε στην υιοθέτηση της λόγχης και της κινησιολογίας της, που ήδη χρησιμοποιούσαν για τον ίδιο λόγο, οι αξιωματικοί και υπαξιωματικοί των Λόχων του Συντάγματος. Στην σημερινή εποχή, ο ρόλος της ράβδου και τού Ραβδούχου έχουν εξίσου σημαντικό ρόλο, διότι αποτελούν το «μακρύ χέρι» του αρχιμουσικού στις σύγχρονες μπάντες, που πλέον αποτελούνται από πλήθος κρουστών και πνευστών οργάνων. Στη χώρα μας, η πρώτη επίσημη καταγραφή ραβδούχου σε στρατιωτική μπάντα, αναφέρεται στο βιβλίο *Η ιστορία της μουσικής του Πολεμικού Ναυτικού* του Αντωνίου Ζερβού: Το 1926, ο Κερκυραίος μουσικός της Μουσικής του ΠΝ, Σπυρίδων Αργαλιάς, εμφανίζεται με ράβδο για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Από τότε, η παρουσία ραβδούχου, υιοθετήθηκε κι από άλλες στρατιωτικές και πολιτικές μπάντες.

Μαρία Ντούρου, Η παρουσία και ο ρόλος των πνευστών στην ύστερη περίοδο της συνθετικής δημιουργίας του Γιάννη Ανδρέου Παπαϊωάννου (1966-1989)

Ο συνθέτης και δάσκαλος Γιάννης Ανδρέου Παπαϊωάννου (1910-1989) ομολογουμένως δεν συνέθεσε έργα για μπάντα, ωστόσο στην εργογραφία της ύστερης περιόδου της συνθετικής του δημιουργίας η παρουσία και ο ρόλος των πνευστών, ξύλινων και χάλκινων, είναι σημαντικοί και πολυδιάστατοι. Στα συνολικά εξήντα πέντε έργα της περιόδου (1966-1989), απαντούν τρία σολιστικά έργα για πνευστά, τέσσερα ντουέτα για πνευστό και πιάνο ή άρπα, ένα τρίο με τη συμμετοχή του φλάουτου, ένα κουαρτέτο για τέσσερα φλάουτα και ένα κουιντέτο χάλκινων πνευστών. Επιπλέον, τα πνευστά κάνουν αισθητή την παρουσία τους στα δύο έργα για ορχήστρα δωματίου, στα δύο ολοκληρωμένα έργα για μεγάλη ορχήστρα και στα δύο έργα για ενόργανο σύνολο. Παράλληλα, στα έργα φωνητικής μουσικής απαντούν συνολικά επτά έργα για φωνή και ενόργανο σύνολο, δύο καντάτες και ένα έργο για αφηγητή και ορχήστρα δωματίου της περιόδου στα οποία κάθε φορά τα πνευστά πρωτοστατούν. Η δημιουργία ηχοχρωμάτων, η σύνθεση ηχητικών γεγονότων,

η συμμετοχή σε μουσικές αφηγηματικές αναδρομές, η ανάδειξη και διεύρυνση των δυνατοτήτων των πνευστών οργάνων στο πλαίσιο του μουσικού μοντερνισμού κυρίως στα σολιστικά έργα, η υπόδυση εξωμουσικών χαρακτήρων, η συνοδοιπορία με το μέλος και τον αφηγητή, ο συνδυασμός τους με κρουστά και έγχορδα με στόχο τη μουσική απόδοση της περιρρέουσας ατμόσφαιρας του εκάστοτε κειμένου που μελοποιείται (ποίηση, ωδή ή μονόλογος), είναι μερικές από τις πτυχές που συνθέτουν το ρόλο και την παρουσία των πνευστών στο έργο του ύστερου Παπαϊωάννου, τις οποίες θα καταδείξει η παρούσα ανακοίνωση.

Λοΐζος Παναγή, Η Μπάντα Πνευστών στην Κύπρο κατά την περίοδο της Αγγλοκρατίας: ιστορική ανασκόπηση.

Τα μουσικά σύνολα μπάντας, συχνά περιγραφόμενα με τον ανακριβή όρο «φιλαρμονικές», αποτέλεσαν ένα από τα σημαντικότερα και πιο διαδεδομένα ορχηστρικά σύνολα την περίοδο της Αγγλοκρατίας (1878-1960) στην Κύπρο. Από τα πρώτα χρόνια της Βρετανικής Διακυβέρνησης οι κάτοικοι του νησιού είχαν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με πολλά τέτοια σύνολα, λόγω της παρουσίας των αγγλικών στρατιωτικών μπαντών των πλοίων που άραζαν κατά καιρούς στα λιμάνια της Κύπρου, γεγονός που οδήγησε στη δημιουργία των πρώτων μπαντιστικών συνόλων από εγχώριες δυνάμεις, ήδη από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Οι Δήμοι των μεγαλύτερων πόλεων της Κύπρου ακολουθώντας το παράδειγμα των Βρετανών, που στα 1900 οργάνωσαν την μπάντα πνευστών της Αστυνομίας, συνέστησαν τα πρώτα σύνολα που κοσμούσαν ηχητικά τις διάφορες εκδηλώσεις τους, ενώ από τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα κι έπειτα, έντονη δραστηριότητα μουσικών συνόλων μπάντας εντοπίζεται σε διάφορα αθλητικά σωματεία και σχολεία. Η συνεχής εξέλιξη της μπάντας πνευστών στο νησί, λόγω και της εγκατάστασης των πρώτων Κυπρίων σπουδασμένων στο εξωτερικό μουσικών, οδήγησε την παρουσία του συγκεκριμένου συνόλου κι εκτός των εκδηλώσεων που σχετίζονται με την φύση του. Πέραν των εθνικών επετείων και παρελάσεων οι μπάντες πνευστών αρχίζουν να εμφανίζονται έναντι αμοιβής σε γάμους, τελετές και ποδοσφαιρικούς αγώνες, ενώ η ύπαρξή τους στους Δήμους, σε καιρούς που λόγω οικονομικών δυσχερειών δεν ήταν δυνατή η διατήρησή τους, αποτελούσε επιτακτική ανάγκη με πληθώρα δημοσιευμάτων στον τύπο να ζητούν την ανασύστασή τους. Η ιστορική ανασκόπηση των σωμάτων μπάντας της Κύπρου κατά την περίοδο της Αγγλοκρατίας συμβάλλει στην κατανόηση της μουσικής δραστηριότητας που διαμορφώθηκε στο νησί κατά τον 20^ό αιώνα, αφού αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της και πρωτοπόρο των ορχηστρικών συνόλων του νησιού.

Σπύρος Προσωπάρης, Ο ψηφιακός δίσκος Spring Ritual (Εαρινή Ιεροτελεστία) με τη μπάντα της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κέρκυρας

Σκοπός της ανακοίνωσης είναι να παρουσιαστούν ορισμένες πτυχές του εν λόγω ηχογραφικού εγχειρήματος, αφού στην Ελλάδα οι ηχογραφήσεις και εκδόσεις έργων πρωτότυπης μουσικής για ορχήστρα πνευστών και κρουστών σπανίζουν. Πρόκειται για έργα του 21ου αιώνα που στην πλειονότητά τους συντέθηκαν ειδικά για την ιστορική Μπάντα της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας («Παλαιά»). Η ηχογράφηση πραγματοποιήθηκε το 2018, ενώ το

άλμπουμ *Spring Ritual* που εκδόθηκε το 2019 και κυκλοφόρησε το 2020 (κατά σύμπτωση την περίοδο της εμφάνισης του κορονοϊού) περιλαμβάνει έργα εμπνευσμένα από τη μυθολογία και την ιστορία της αρχαίας Κέρκυρας, τη λαϊκή παράδοση, ενώ οι ήρωες λογοτεχνικών έργων μάς "μιλούν" μέσα από τους μουσικούς και τα όργανα της Μπάντας της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας. Η διαδικασία με τις πρόβες, τις ώρες κατά την ηχογράφηση στη φιλόξενη και ιδανική για το σκοπό αυτό Αίθουσα Τελετών της Ιονίου Ακαδημίας, υπήρξε για όλους τους συντελεστές μια ξεχωριστή και ιδιαίτερη εμπειρία. Ο δίσκος κυκλοφορεί διεθνώς σε φυσική και ψηφιακή.

Σπυρίδων Ρουβάς, Έργα του Αρχιμουσικού (Π.Ν.) Σπύρου Αργαλιά στο αρχείο της Φιλαρμονικής Εταιρείας «Μάντζαρος»

Ένας από τους πιο διαπρεπείς Αρχιμουσικούς που υπηρέτησαν στη μπάντα του Πολεμικού Ναυτικού ήταν ο Πλωτάρχης Σπυρίδων Αργαλιάς. Σπούδασε μουσική στη Φιλαρμονική Εταιρεία Κέρκυρας (τρομπέτα) και στο Ελληνικό Ωδείο απ' όπου αποφοίτησε με πτυχία Ανωτέρων Θεωρητικών. Στη μπάντα του Πολεμικού Ναυτικού κατετάγη τον Οκτώβριο του 1925 και αποστρατεύτηκε το 1959 με τον βαθμό του Πλωτάρχη. Το έργο του ως Αρχιμουσικός της Μπάντας του Π.Ν. υπήρξε τεράστιο, καθώς ο Αργαλιάς ανανέωσε το ρεπερτόριο της μπάντας, συνέθεσε πλήθος έργων για τις ανάγκες της, ενώ είναι ιδιαίτερα ονομαστός για τις καινοτομίες που κατάφερε, όχι εύκολα πάντα, να εφαρμόσει στην εμφάνιση της μπάντας. Ως συνθέτης ο Αργαλιάς υπήρξε πολυγραφότατος. Συνέθεσε σχεδόν κάθε είδους και ύφους έργου για μπάντα: Εμβρατήρια παρελάσεως, λιτανείας κ.α., αλλά και αξιόλογη πρωτότυπη μουσική μπάντας για συναυλίες, όπως εισαγωγές, χορούς, σουίτες κ.α., εκτός από το μεγάλο πλήθος διασκευών και μεταγραφών του. Επίσης, συνέθεσε αρκετούς ύμνους οι οποίοι καθιερώθηκαν με τα σχετικά διατάγματα, ως οι επίσημοι ύμνοι διαφόρων βαθμών και σχολείων του Πολεμικού Ναυτικού και εκτελούνται ως και σήμερα. Ο Αργαλιάς διετέλεσε και μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών. Στο ιστορικό αρχείο της Φιλαρμονικής Εταιρείας «Μάντζαρος» φυλάσσονται αρκετά έργα του Αργαλιά, χωρίς να γνωρίζουμε προς το παρόν αν πρόκειται για την πλήρη εργογραφία του. Με την εισήγηση αυτή επιχειρείται μια πρώτη απόπειρα παρουσίασης αυτών των έργων, ενώ ήδη ορισμένα από αυτά προγραμματίζεται να παρουσιαστούν και σε θεματική συναυλία.

Άκης Σαγάνης, Το μακεδονικό σετ τυμπάνων: Σύγχρονες πρακτικές στις παραδοσιακές μπάντες χάλκινων πνευστών.

Οι μπάντες χάλκινων πνευστών της Δυτικής Μακεδονίας αποτελούν σημαντικό μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής, συνοδεύοντας γιορτές, γάμους και άλλες κοινωνικές εκδηλώσεις. Η παρούσα μελέτη εξετάζει τη μετάβαση από την παρουσία τριών διαφορετικών μουσικών κρουστών (γκραν-κάσα, ταμπούρο και κύμβαλα) σε έναν μουσικό που χειρίζεται ταυτόχρονα και τα τρία όργανα, μέσα από μια ειδική διάταξη με την ονομασία «μακεδονικό σετ τυμπάνων». Η αλλαγή αυτή ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις στις μπάντες πνευστών, όπως η κινητικότητα, η οικονομία και η ευελιξία, επηρεάζοντας άμεσα τον χαρακτήρα και το

ρυθμολογικό περιεχόμενο της μουσικής. Η έρευνα βασίζεται σε εθνογραφική μελέτη, η οποία περιλαμβάνει παρατηρήσεις σε ζωντανές εκτελέσεις, συνεντεύξεις με μουσικούς και ανάλυση ρυθμολογικών μοτίβο. Τα ευρήματα δείχνουν ότι ο ένας κρουστός, με τη βοήθεια του μακεδονικού σετ τυμπάνων, καταφέρνει να ενσωματώσει και να συγχωνεύσει τους ξεχωριστούς ρυθμικούς ρόλους των τριών κρουστών. Μέσα από τεχνικές δεξιοτεχνίας και αυτοσχεδιασμού, δημιουργείται ένα νέο αισθητικό αποτέλεσμα που διατηρεί την παραδοσιακή μουσική ταυτότητα, ενώ εισάγει σύγχρονα στοιχεία και προσαρμογές. Η αναγκαιότητα της μελέτης έγκειται στη διερεύνηση των τρόπων με τους οποίους η παραδοσιακή μουσική μπορεί να προσαρμόζεται στις σύγχρονες συνθήκες, διατηρώντας πάντα την πολιτισμική της ταυτότητα. Προτείνεται για μελλοντική έρευνα η εμβάθυνση στη διαχρονική εξέλιξη του μακεδονικού σετ τυμπάνων, καθώς και η σύγκριση με παρόμοιες πρακτικές άλλων περιοχών.

Χρύσα Σκαρλάτου, Βίος και προσφορά του αρχιμουσικού Μανώλη Αικατερίνη (1912-1983).

Η παρούσα μελέτη ανήκει στο χώρο της νεοελληνικής μουσικής ιστορίας και αποσκοπεί στην αφήγηση-παρουσίαση της ζωής του αρχιμουσικού και συνθέτη Μανώλη Αικατερίνη (1912-1983) και της προσφοράς του στη μουσική ζωή της Θεσσαλονίκης του 20ού αιώνα. Η ανακατασκευή της μικροϊστορίας της μουσικής αυτής μορφής, αν και ξεκινάει από τη Σμύρνη των αρχών του 20ού αιώνα, τοποθετείται χωροχρονικά κυρίως στη Θεσσαλονίκη από τη δεκαετία του 1920 ως και το τρίτο τέταρτο του 20ού αιώνα. Ο Μανώλης Αικατερίνης, εγκατεστημένος στη Θεσσαλονίκη από το 1923, μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, υπήρξε αρχιμουσικός της μπάντας του Παπάφειου Ορφανοτροφείου επί τριάντα τρία έτη (1936-1969), καθώς και των Φιλαρμονικών του Μουσικού και Γυμναστικού Συλλόγου Σιδηροδρομικών «Θερμαϊκός», του Δήμου Θεσσαλονίκης και του Συλλόγου Αποφοίτων του Παπάφειου Ορφανοτροφείου, ενώ διετέλεσε και διευθυντής διαφόρων χορωδιών της Θεσσαλονίκης. Παράλληλα, προσέφερε σημαντικό παιδαγωγικό έργο ως καθηγητής του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης στην τάξη πνευστών οργάνων από το 1954 και για μια εικοσιπενταετία, ενώ ασχολήθηκε επίσης με τη μεταγραφή έργων για ορχήστρα πνευστών, αλλά και με τη σύνθεση πρωτότυπων έργων. Η παρούσα μελέτη βασίζεται κυρίως σε αρχειακή έρευνα και σε ημιδομημένες συνεντεύξεις με πρόσωπα που γνώριζαν τον Αικατερίνη, ενώ συμπληρώνεται από δευτερογενείς πηγές. Η μικροϊστορία του συνθέτη αναμένεται να προβάλλει τη συνεισφορά μουσικών θεσμών όπως το Παπάφειο Ίδρυμα και το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης τόσο στη μεμονωμένη περίπτωση του Αικατερίνη, όσο και γενικότερα στη μουσική ζωή της πόλης. Απώτερος σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να συμβάλλει στη συνολικότερη θεώρηση της μουσικής ιστορίας της Θεσσαλονίκης μέσω της ανάδειξης συμπληρωματικών και μέχρι τώρα αθέατων πτυχών της.

Άννα Χατζηθανασίου, Το Στρατιωτικό Σχολείο Μουσικής (1843-1855).

Το πρώτο Στρατιωτικό Σχολείο Μουσικής στον ελλαδικό χώρο, οργανώθηκε με Βασιλικό Διάταγμα στις 15.11.1843 και διευθυντή τον Μιχαήλ Μάγγελ. Η λειτουργία του εν λόγω σχολείου, κρίθηκε απαραίτητη, καθώς η στελέχωση

της στρατιωτικής μπάντας συντελείτο από την πρόσληψη μουσικών «εξ Εσπερίας» και συγκεκριμένα από τον γερμανικό χώρο. Ουσιαστικά στο Στρατιωτικό Σχολείο Μουσικής εκπαιδεύονταν μαθητευόμενοι μουσικοί (μπαντιστικοί και κελευστικοί), οι οποίοι κατόπιν εξετάσεων, τοποθετούνταν ως μουσικοί γ' ή δ' τάξεως στη στρατιωτική μπάντα. Ο Μάγγελ εκτός από τη θέση του Διευθυντή του Στρατιωτικού Σχολείου Μουσικής, τοποθετήθηκε παράλληλα Γενικός Επιθεωρητής των Στρατιωτικών Μουσικών. Ειδικότερα, επιθεωρούσε τις μπάντες και τους κελευστικούς μουσικούς των στρατιωτικών σωμάτων, υπέβαλλε προτάσεις στο Υπουργείο των Στρατιωτικών περί αγορών μουσικών οργάνων, λειτουργίας των μπαντών και ελλείψεων μουσικών ή αρχιμουσικών. Το Στρατιωτικό Σχολείο Μουσικής, παρά το γεγονός ότι λειτούργησε μόλις δώδεκα χρόνια, αποτελεί την πρώτη οργανωμένη σχολή κατάρτισης στρατιωτικών μουσικών στον ελλαδικό χώρο τον 19^ο αιώνα. Αντίστοιχα στρατιωτικά σχολεία στον Δυτικό Κόσμο λειτούργησαν στη Γαλλία, στην Βρετανία και στον γερμανικό χώρο. Οστόσο σε σχέση με το Στρατιωτικό Σχολείο Μουσικής της Αθήνας, προηγήθηκε το Gymnase de Musique Militaire (1836) στη Γαλλία και έπεται το αντίστοιχο του Kneller Hall (1857) στη Βρετανία και το Hochschule für Berlin (1874) στο Βερολίνο.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Η [Φωτεινή Αγγέλη](#) γεννήθηκε στη Κέρκυρα. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου με μεταπτυχιακά πάνω στη διεύθυνση ορχήστρας από την Ολλανδία (Fontys Hogeschool voor de Kunsten) και το Βέλγιο (Conservatoire Royal de Mons). Από το 2016-2020 εργάστηκε ως Αρχιμουσικός στη Φιλαρμονική Θιναλίων Δήμου Κέρκυρας, και βοηθός μαέστρου της συμφωνικής ορχήστρας της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κέρκυρας. Από το 2020-2022 είχε καθήκοντα βοηθού μαέστρου στο Πανεπιστήμιο της Βόρειας Αϊόβας (ΗΠΑ). Από το 2022 εργάζεται ως μαέστρος στο Πολιτειακό Πανεπιστήμιο της Νεμπράσκα (ΗΠΑ) και είναι Υποψήφια Διδάκτορας στην κατεύθυνση της Διεύθυνσης Μπάντας.

Ο [Σταμάτιος Ασπιώτης](#) γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Κέρκυρα, όπου σπούδασε Ανώτερα Θεωρητικά της Μουσικής, και πήρε Πτυχία Αρμονίας, Αντίστιξης και Ενοργάνωσης-Διεύθυνσης Μπάντας από το Ωδείο Κέρκυρας και Δίπλωμα τρομπέτας από το Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α., και της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Ε.Α.Π. με σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό. Έλαβε Master στη Μουσικολογία από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α, και από το Τμήμα Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, και είναι Υποψήφιος Διδάκτορας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Έχει συνεργαστεί με σημαντικές ορχήστρες και φιλαρμονικές στην Ελλάδα. Δίδαξε στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Είναι μέλος της Διεθνούς Μουσικολογικής Εταιρείας, και έχει αναφορές σε επιστημονικά περιοδικά, συνέδρια, και συναφές συγγραφικό έργο με δυο μονογραφίες.

Ο [Κωνσταντίνος Βλάχος](#) γεννήθηκε στην Αθήνα. Έλαβε τις πρώτες του μουσικές γνώσεις στην Κέρκυρα με δασκάλους τον Γεώργιο Κούρκουλο και τον Δημήτριο Δαπέργολα. Κατετάγη στο Πολεμικό Ναυτικό το 1986. Διετέλεσε στέλεχος της Μουσικής του Π.Ν. Ως Αξιωματικός ήταν επικεφαλής μουσικών τμημάτων και ορχήστρας του Π.Ν. Υπηρέτησε στην Ιταλία ως μέλος και επικεφαλής τμημάτων της "Banda de la NATO". Υπηρέτησε ως Διοικητής στον Ναυτικό Σταθμό Κέρκυρας από όπου αποστρατεύτηκε το 2022. Αποφοίτησε από όλα τα απαιτούμενα σχολεία σπουδών του Πολεμικού Ναυτικού, κατέχει πτυχίο Σαξοφώνου και πτυχίο Ενοργάνωσης και Διεύθυνσης Μπάντας. Έχει εμφανιστεί στην Ελλάδα, στην Ευρώπη, στην Αίγυπτο, στο Κουβέιτ, και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής ως μουσικός ή ως επικεφαλής μουσικού τμήματος. Είναι μέλος του «Συλλόγου Επαγγελματιών Μουσικών Σαξοφώνου Ελλάδος». Συμμετέχει ως κριτής και βασικός ομιλητής στα Διεθνή Φεστιβάλ Σαξοφώνου που διοργανώνονται στην Ελλάδα.

Ο [Ιωάννης Δημητρίου](#) γεννήθηκε στη Βέροια, ξεκίνησε τις μουσικές του σπουδές στο πιάνο στην ηλικία των έξι ετών, είναι διπλωματούχος πιανίστας (Άριστα παμψηφεί) με καθηγητή τον Νικόλαο Αστρονίδη και ανωτέρων θεωρητικών στην τάξη του Δημήτριου Αθανασιάδη. Έχει κάνει μελέτες πάνω στην μουσική με ανακοινώσεις σε διάφορα συνέδρια, ημερίδες

και συμμετοχές σε ντοκιμαντέρ σε Ελλάδα και εξωτερικό. Ως πιανίστας έχει πάρει μέρος σε συναυλίες και έργα στην Εθνική Λυρική Σκηνή, Κρατικό Θέατρο, Εθνικό Θέατρο και Θέατρο Τέχνης. Είναι μέλος στην ομάδα ερευνητών του Πανεπιστημίου Κωνσταντινούπολης σε συνεργασία με το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Από το 2005 είναι καλλιτεχνικός διευθυντής στο Ωδείο της Βέροιας.

Ο [Γιώργος Ζούμπος](#) τελείωσε το 2ο Γυμνάσιο Αρρένων της Κέρκυρας το 1976 και το 1980 το Μαθηματικό Τμήμα του Πανεπιστημίου της Πάτρας. Εκπόνησε διδακτορική διατριβή στο Τμήμα Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου κατά τα έτη 2000-2004 με τον καθηγητή κ. Νίκο Καραπιδάκη και τίτλο *Τα Μαθηματικά στην Ιόνιο Ακαδημία (1824-1864)*. Από το 1983 εργάζεται στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και από το 2011 είναι διευθυντής του 2ου Γ.Ε.Λ. Κέρκυρας. Στα ερευνητικά του αντικείμενα περιλαμβάνονται ο Μεσοπόλεμος, ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, θέματα πολιτισμού, ιστορία του εργατικού κινήματος και η ιστορία των επιστημών. Έχει γράψει βιβλία και έχει δημοσιεύσει εργασίες σε περιοδικά, συλλογικούς τόμους, πρακτικά συνεδρίων καθώς και στον κερκυραϊκό και τον αθηναϊκό τύπο.

Ο [Ισίδωρος Θύμης](#) είναι κάτοχος διπλώματος Κλασικών Κρουστών από το Ωδείο Φίλιππος Νάκας και πτυχίων Ειδικού Αρμονίας, Αντίστιξης, Ενοργάνωσης-Διεύθυνσης Μπάντας και Φούγκας από το Ωδείο Κερκύρας. Ως ερμηνευτής έχει συνεργαστεί με φιλαρμονικές, ορχήστρες και με μουσικά σύνολα ποικίλης μουσικής, σε συναυλίες και ηχογραφήσεις. Ως συνθέτης έχει δημιουργήσει έργα με σκοπό την ανάδειξη των Κρουστών Μπάντας, τα οποία έχουν παρουσιαστεί τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Επίσης έχει διασκευάσει και προσαρμόσει μεγάλο αριθμό ποικίλης μουσικής για μπάντα. Από το 1997 είναι στέλεχος της Μουσικής του Πολεμικού Ναυτικού.

Η [Γεωργία Καρούτη](#) σπούδασε Πιάνο (κατεύθυνση Μουσικής Εκτέλεσης) στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, με καθηγήτρια την Έλενα Μουζάλα. Το 2023 ολοκλήρωσε το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου «Μεθοδολογία Κριτικής και Έκδοσης Ιστορικών Πηγών» με τίτλο διπλωματικής *Η δράση και το έργο του Αρχιμουσικού Βασιλείου Χαραμή μέσα από το προσωπικό του Αρχείο (1946-1969)*. Από το 2020 εργάζεται ως καθηγήτρια πιάνου σε Μουσικά Σχολεία.

Η [Γεωργία Λαζαρίδου](#) είναι απόφοιτη του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Πλέον είναι φοιτήτρια του ΠΜΣ «Ιστορική Έρευνα, Διδακτική και Νέες Τεχνολογίες» του Ιονίου Πανεπιστημίου. Έχει εργαστεί ως ερευνήτρια στο Istorima και σε ερευνητικά προγράμματα σχετικά με την Προφορική Ιστορία άλλων φορέων. Επιπλέον, έχει συμβάλλει στην υλοποίηση έργου που προκηρύχθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Ο [Χαράλαμπος Μακρής](#) γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1981 και έκανε τα πρώτα μουσικά βήματα στη Φιλαρμονική Εταιρεία Κερκύρας. Αποφοίτησε από το Ωδείο Κέρκυρας με πτυχία Αρμονίας, Αντίστιξης, Φυγής, Ενοργάνωσης-

Διεύθυνσης Μπάντας και Δίπλωμα Διεύθυνσης Χορωδίας. Σπούδασε Διεύθυνση Ορχήστρας Πνευστών στην Ιταλία στο Istituto Superiore Europeo Bandistico (Corso Superiore di Direzione di Banda) και στην Ακαδημία της Associazione Musicale Amadeus του Φέρμο. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Master of Arts and Humanities MA in Music, του Open University του Λονδίνου. Ως μαέστρος και καθηγητής διεύθυνσης έχει συνεργαστεί με μπάντες και ορχηστρικά σχήματα στην Ιταλία, Δανία, Ισραήλ, Πορτογαλία, Ισπανία, Αργεντινή και Μεξικό. Είναι Honorary Conductor της K-Orchestra της Κορέας και ενεργό μέλος της Sociedad Musical Giuseppe Verdi του Μεξικό. Έχει τιμηθεί από την Asociación Directores de Bandas de la Republica Argentina και την ProBandas Latinoamérica για την διδασκαλία διεύθυνσης μπάντας στα μέλη τους. Ως συνθέτης έχει γράψει έργα για μπάντα, συμφωνική ορχήστρα, χορωδία και μουσική για θεατρικές παραστάσεις. Έχει παρουσιάσει ανακοινώσεις σε όλα τα συνέδρια της Ελληνικής Φιλαρμονικής Εταιρείας και στο ΙΑ' Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο. Έλαβε μέρος σε τρία διαδοχικά Annual World Music Conference (2021, 2022, 2023) που διοργανώνει το Birmingham City University με την υποστήριξη της UNESCO, ως Global Ambassador και Esteemed Member of the World Steering Committee, πραγματοποιώντας ισάριθμες εισηγήσεις. Τον Δεκέμβριο του 2022 έλαβε το βραβείο British Carnatic Choir Awards for Arts and Culture 2022 σε αναγνώριση της αριστείας στη μουσική εκπαίδευση και διεύθυνση χορωδίας.

Ο [Αθανάσιος Μανιάτης](#) γεννήθηκε στην Αθήνα το 1965. Η επαφή του με τη μουσική ξεκίνησε σε μικρή ηλικία επηρεασμένος από τον πατέρα του, Γεώργιο Μανιάτη, ο οποίος υπηρέτησε στις τάξεις του Στρατού Ξηράς ως στέλεχος του Μουσικού Σώματος (1953-1988). Σπούδασε σαξόφωνο, κλαρινέτο, καθώς και Ανώτερα Θεωρητικά στα Ωδείο Αθηνών, Ελληνικό Ωδείο και Ωδείο Ραϋμόνδη. Έχει παρακολουθήσει και αποπερατώσει όλες τις απαραίτητες Στρατιωτικές Σχολές. Από το 1984 έως το 2010 υπηρέτησε στο Μουσικό Σώμα ως κλαρινετίστας σε διάφορες Μονάδες ανά την Ελλάδα. Έχει συμμετάσχει σε ποικίλα φεστιβάλ της Ευρώπης (Βουλγαρία, Βέλγιο, Σερβία, Αλβανία) και της Αμερικής (Νέα Υόρκη). Ανέλαβε τα καθήκοντα του διευθυντή της Διεύθυνσης Μουσικού ΓΕΣ από το Φεβρουάριο του 2018, θέση στην οποία παρέμεινε μέχρι τον Απρίλιο του 2021. Επίσης το 2015 οργάνωσε όλες τις δράσεις που έλαβαν χώρα για τον εορτασμό των 190 χρόνων από την ίδρυση της πρώτης ελληνικής Στρατιωτικής Μπάντας (συναυλίες, ηχογραφήσεις, βιντεοσκοπήσεις και 20 εκθέσεις φωτογραφίας). Τα τελευταία χρόνια ασχολείται συστηματικά με την έρευνα, συλλογή και διάσωση τεκμηρίων που αφορούν στην ιστορία και εξέλιξη της Στρατιωτικής Μουσικής του Στρατού Ξηράς.

Ο [Μιχάλης Μιχαλόπουλος](#) ξεκίνησε τις μουσικές του σπουδές στη Φιλαρμονική Εταιρεία Κέρκυρας, αργότερα στη Φιλαρμονική Ένωση «Καποδίστριας», καθώς και στο Ωδείο Κερκύρας και στο Εθνικό Ωδείο. Σπούδασε διεύθυνση ορχήστρας πνευστών στο Istituto Superiore Europeo Bandistico (Ιταλία) και συνεργάστηκε με διακεκριμένους μαέστρους, όπως οι Jan Cober, Fulvio Creux κ.α.. Έχει διευθύνει ορχήστρες πνευστών στην Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία και ΗΠΑ. Έχει συνθέσει τρία έργα και διασκευάσει πάνω από 1.350 έργα για Μπάντα και σύνολα πνευστών. Ως προσκεκλημένος

εισηγητής έχει διδάξει σε σεμινάρια διεύθυνσης-ρεπερτορίου Μπάντας σε Ελλάδα και εξωτερικό, ενώ συμμετέχει τακτικά σε διεθνείς κριτικές επιτροπές. Είναι Αρχιμουσικός της Φιλαρμονικής Ένωσης «Καποδίστριας» και αρθρογραφεί τακτικά για τη μουσική μπάντας.

Ο [Σπύρος Μολινάρης](#) φοιτά στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου στην κατεύθυνση Μουσικών Επιστημών, με σκοπό την εξειδίκευση στον τομέα της Μουσικολογίας. Επίσης, από το 2014 αποτελεί ενεργό μέλος του Μουσικού Σώματος της Φιλαρμονικής Εταιρείας «Μάντζαρος», λαμβάνοντας μέρος σε πληθώρα εκδηλώσεων, όπως συναυλίες, ηχογραφήσεις, υπηρεσίες δρόμου κ.ά. Τον Νοέμβριο του 2023 στο πλαίσιο της «7ης Μουσικολογικής Ημερίδας με θέμα: 'Η Έντεχνη Μουσική κατά την Περίοδο 1900-1945'» πραγματοποίησε εισήγηση με τίτλο «Εμβατήριο *Ολύμπια* του Σπύρου Καίσαρη και ο Φιλογερμανισμός στην Ελλάδα: Μια πρώτη προσέγγιση». Τέλος, έχει λάβει πτυχίο αρμονίας και αντίστιξης από το Ιόνιο Ωδείο (τάξη Σπύρου Ρουβά).

Ο [Σπυρίδων Μουμούρης](#) γεννήθηκε στην Κέρκυρα. Έλαβε τα πρώτα μαθήματα μουσικής στην Φιλαρμονική Ένωση «Καποδίστριας», θεωρίας με τους Γεώργιο Περούλη και Μιχάλη Μιχαλόπουλο, και Τύμπας με τον Χαρίλαο Μανιατόπουλο. Μαθήματα Τύμπας παρακολούθησε επίσης και με τον Σπυρίδωνα Θύμη και έλαβε μαθήματα Τύμπας από τον Γεώργιο Ραράκο, και Αναστάσιο Κλαβανίδη, καθώς και θεωρίας από τον Κυριάκο Τσολάκη. Συνεχίζει τις θεωρητικές τους σπουδές με τον Ευστάθιο Χωματσά. Από το 2000 είναι στέλεχος της Μπάντας του Πολεμικού Ναυτικού. Πέραν των καθηκόντων του ως εκτελεστής Τύμπας, έχει αναλάβει την εκπαίδευση και καθοδήγηση των ραβδούχων της Μουσικής ΠΝ κι έχει επιμεληθεί μεγάλο μέρος προγραμμάτων επίδειξης κινήσεων ακριβείας της μπάντας.

Η [Μαρία Ντούρου](#) είναι μουσικολόγος, συνθέτρια, φιλόλογος. Διδάκτωρ του Τ.Μ.Σ. του Ε.Κ.Π.Α. με έμφαση στην Ιστορική-Συστηματική Μουσικολογία. Η διατριβή της πραγματεύεται την ύστερη περίοδο του έργου του Γιάννη Α. Παπαϊωάννου και έχει τιμηθεί με τη «Δωρεά σε μνήμη Γ. Α. Παπαϊωάννου» του τμήματος Κληροδοτημάτων του Α.Π.Θ.. Η μεταδιδακτορική της έρευνα πραγματεύεται τη μουσική απόδοση του Κ. Π. Καβάφη και διεξήχθη στο Τ.Μ.Σ. του Ιονίου Πανεπιστημίου (2018-2021). Μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών, της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας και του Εργαστηρίου Ελληνικής Μουσικής του Τ.Μ.Σ. του Ιονίου Πανεπιστημίου. Σπούδασε σύνθεση στην École Normale de Musique de Paris και στο Ωδείο Athenaeum. Έργα της έχουν ερμηνευτεί στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το συγγραφικό της έργο περιλαμβάνει Πρόγραμμα Σπουδών και Οδηγό για τον Εκπαιδευτικό για το μάθημα «Ευρωπαϊκή Μουσική Ιστορία» των Μουσικών Γυμνασίων, συμμετοχές σε συλλογικούς τόμους, δημοσιεύσεις σε μουσικολογικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων. Υπηρέτησε τον θεσμό των Μουσικών Σχολείων (2001-2017) και διετέλεσε Διευθύντρια του Μουσικού Σχολείου Σιάτιστας (2011-2017). Δίδαξε «Θεωρητικά της Μουσικής» στο Τ.Μ.Σ. του Α.Π.Θ. Γνωρίζει αγγλικά, γαλλικά, ισπανικά, είναι πτυχιούχος του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ., κάτοχος του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Εξειδίκευσης

«Επιστήμη της Μετάφρασης» του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας και μέλος Ε.Ε.Π. του Τ.Μ.Σ. του Ιονίου Πανεπιστημίου με γνωστικό αντικείμενο «Ανώτερα Θεωρητικά και Σύνθεση».

Ο [Λοΐζος Παναγή](#) αποφοίτησε από το «Παγκύπριο Γυμνάσιο» και το «Μουσικό Λύκειο» Λευκωσίας και ακολούθησε σπουδές στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Έλαβε Πτυχίο και Μεταπτυχιακό στην κατεύθυνση της Μουσικολογίας, ενώ το 2018 υπέβαλε πρόταση διδακτορικής διατριβής με θέμα *Η Έντεχνη Μουσική Δραστηριότητα στην Κύπρο από το 1935 έως το 1947 μέσα από τον κυπριακό καθημερινό και περιοδικό τύπο της εποχής*. Κείμενά του συναντώνται στον κυπριακό τύπο, ενώ μελέτες του δημοσιεύθηκαν σε συλλογικούς τόμους και μουσικολογικά περιοδικά. Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η έντεχνη μουσική στην Κύπρο κατά την Αγγλοκρατία, η ιστορία της Νεοελληνικής Μουσικής και η ζωή και του έργου του Κύπριου Μουσουργού Σόλωνα Μιχαηλίδη.

Ο [Ευστάθιος Πουλιάσης](#) είναι απόφοιτος του τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Έχει λάβει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών από το ΠΜΣ «Ιστορική Έρευνα, Διδακτική και Νέες Τεχνολογίες» του Ιονίου Πανεπιστημίου. Είναι Διδάκτορας Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας του ίδιου Πανεπιστημίου. Η διδακτορική του διατριβή έχει ως θέμα την «Πρόσληψη της Ελληνικής Επανάστασης στη Δημόσια Σφαίρα του ελληνικού κράτους (1832-1920)». Από το 2023 είναι μεταδιδακτορικός ερευνητής του τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Έχει εργαστεί ως ιστορικός ερευνητής σε διάφορα ερευνητικά προγράμματα (Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Αναγνωστική Εταιρία Κερκύρας, Μουσείο Καποδίστρια-Κέντρο Καποδιστριακών Μελετών). Μελέτες και άρθρα του έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και συλλογικούς τόμους.

Ο [Σπύρος Προσωπάρης](#) γεννήθηκε στην Κέρκυρα. Σπούδασε διεύθυνση ορχήστρας, κρουστά, ανώτερα θεωρητικά και σύνθεση σε Ελλάδα και Ολλανδία. Οργάνωσε και διεύθυνε τη Φιλαρμονική Δήμου Πειραιά. Ως μουσικός και αρχιμουσικός συμφωνικής ορχήστρας, μπάντας και μουσικών συνόλων εμφανίστηκε σε Ελλάδα, Κύπρο, ΗΠΑ, Ολλανδία, Πολωνία και Σερβία. Έχει συνθέσει 160 έργα και ενορχηστρώσει πάνω από 1000, πολλά από τα οποία παρουσιάστηκαν σε Ελλάδα, ΗΠΑ, Καναδάς, Ρωσία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Ελβετία, Γερμανία, Γαλλία, Ολλανδία, Βέλγιο, Τσεχία, Πολωνία, Βουλγαρία, Σερβία, Μαυροβούνιο, Αλβανία, Τουρκία και Ν. Κορέα. Έργα του για ορχήστρα πνευστών κυκλοφορούν από την Molenaar Edition. Τον 2020 κυκλοφόρησε CD με έργα του ερμηνευμένα από τη μπάντα της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας της οποίας είναι Διευθυντής Σχολών και Αρχιμουσικός της από το 2010.

Ο [Σπυρίδων Ρουβάς](#) σπούδασε μουσική στη Φιλαρμονική Εταιρεία «Μάντζαρος» και στα Ωδεία Κέρκυρας και Ιόνιο, απ' όπου έλαβε πτυχία Αρμονίας, Αντίστιξης, Ενοργάνωσης Πνευστών και Διεύθυνσης Μπάντας, Φούγκας, Δίπλωμα Σύνθεσης και Δίπλωμα Τρομπονιού. Είναι απόφοιτος του

Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου με Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη Σύνθεση και κάτοχος του Diploma ALCM in Conducting του London College of Music. Σπούδασε Διεύθυνση Μπάντας στην Libera Accademia DAS, της Associazione Musicale Amadeus, στο Fermo της Ιταλίας. Διδάσκει Ανώτερα Θεωρητικά στο Ωδείο Κέρκυρας, στο Ιόνιο Ωδείο, ενώ είναι Αναπληρωτής Αρχιμουσικός της Φιλαρμονικής «Μάντζαρος», Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Κέντρου Επτανησιακής Μουσικής και Πολιτισμού της Χορωδίας Κέρκυρας και διδάσκων του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Επίσης, είναι Διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Ο [Άκης Σαγάνης](#) είναι Υποψήφιος Διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος του ίδιου Τμήματος με ειδίκευση στα παραδοσιακά κρουστά, καθώς και απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στη ρυθμολογία της παραδοσιακής μουσικής της Ελλάδας, αλλά και της ευρύτερης περιοχής των Βαλκανίων μέσα από το πρίσμα του σύγχρονου drumming, της διατήρησης των παραδοσιακών στοιχείων και της προσθήκης νέων, με γνώμονα πάντα τη μελέτη της παράδοσης. Έχει πραγματοποιήσει σεμινάρια με θεματική τη ρυθμολογία στα τύμπανα, έχει συνεργαστεί με καλλιτέχνες όπως ο Κ. Χατζής, Δ. Σαββόπουλος, κ.ά., και έχει συμπράξει με την Ορχήστρα Σύγχρονης Μουσικής της ΕΡΤ.

Η [Χρύσα Σκαρλάτου](#) είναι διδάκτωρ, απόφοιτος και μεταδιδακτορική ερευνήτρια του Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Σχολής Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ. στον τομέα της ιστορικής μουσικολογίας, με ειδίκευση στη μουσική ιστορία της Θεσσαλονίκης του 20ού αιώνα. Έχει συμμετάσχει σε διεθνή και ελληνικά μουσικολογικά και παιδαγωγικά συνέδρια και έχει πραγματοποιήσει εισηγήσεις σε σεμινάρια και ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, ενώ άρθρα της έχουν δημοσιευθεί σε συλλογικούς τόμους, επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων. Είναι μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας και της International Musicological Society. Από τον Σεπτέμβριο του 2024 εργάζεται ως σύμβουλος εκπαίδευσης μουσικής της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης. Είναι ιδρυτικό μέλος του Δικτύου Σχολείων «Αστερισμός των Μουσών».

Ο [Κωνσταντίνος Σουέρεφ](#) γεννήθηκε στην Κέρκυρα. Πήρε τα πρώτα του μαθήματα μουσικής στη Φιλαρμονική Ένωση Κερκύρας «Ο Καποδίστριας» και αργότερα στο Ωδείο Κερκύρας. Το 2016 αποφοίτησε από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Κατά τη διάρκεια της φοίτησής του πραγματοποίησε πρακτική άσκηση στη Φιλαρμονική Εταιρεία «Μάντζαρος» με αντικείμενο την καταλογογράφηση αρχαιικού υλικού. Το 2018 ολοκλήρωσε το ΠΜΣ «Ιστορική Μουσικολογία – Νεοελληνική Μουσική» του ΤΜΣ/ΙΠ, εκπωνώντας διπλωματική εργασία με θέμα: *Κριτική έκδοση και παραστασιογραφία της Αρχαϊκής οπερέτας Φρύνη των Ιωσήφ Ριτσιάρδη και Νικολάου Γριμάλδη*. Είναι υποψήφιος διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, με θέμα διατριβής: *Ιωσήφ Ριτσιάρδης: Η ζωή, το έργο και η εποχή του*. Από το 2013 έως το 2019 διετέλεσε καθηγητής

θεωρητικών στη Φιλαρμονική Ένωση Κέρκυρας «Ο Καποδίστριας» και από το 2015 διδάσκει ανώτερα θεωρητικά στο Ωδείο Κερκύρας. Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια εργάζεται ως αναπληρωτής εκπαιδευτικός μουσικής στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η Άννα Χατζηαθανασίου γεννήθηκε στις Σέρρες. Πτυχιούχος του τμήματος Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Μουσική, κουλτούρα και επικοινωνία: ανθρωπολογικές και επικοινωνιακές προσεγγίσεις της μουσικής». Σπούδασε πιάνο και ανώτερα θεωρητικά (Αρμονία, Ενοργάνωση, Αντίστιξη, Φούγκα και Σύνθεση), ενώ είναι υποψήφια διδάκτορας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Από το 2003 εργάζεται ως στρατιωτικός μουσικός (φλάουτο) στην Μπάντα του Στρατού Ξηράς.

Ο Francisco José Rosal Nadales γεννήθηκε το 1968 στην πόλη Fernán Núñez της Κόρδοβα. Είναι μουσικολόγος, συνθέτης, ιστορικός και μαέστρος μπάντας. Εργάζεται ως καθηγητής μουσικής στο IES Hernán Pérez Del Pulgar της Ciudad Real, όπου διευθύνει επίσης την μαθητική μπάντα. Ως μουσικολόγος έχει ερευνήσει τη σχέση της μουσικής με τις άλλες τέχνες, λαμβάνοντας βραβεία για το έργο του το 2012 και το 2014. Έχει εκδώσει περισσότερα από δέκα βιβλία για διαφορετικούς κλάδους, ιδιαίτερα για την μουσική. Έχει συνθέσει αρκετά έργα για μπάντα, ορχήστρα και σύνολα δωματίου. Οι πρεμιέρες έχουν γίνει στην Πορτογαλία, την Ελλάδα, την Ισπανία, το Μεξικό και τη Βολιβία.

*Η Μπάντα Πνευστών στην Ελλάδα.
Ιστορία και Προοπτικές*

2^ο Επιστημονικό Συνέδριο

Επιστημονική Επιτροπή	Οργανωτική Επιτροπή
Κώστας Καρδάμης	Σπύρος Παδοβάς
Σπύρος Προσωπάρης	Φωτεινή Αγγέλη
Γιώργος Σακαλλιέρος	Μαρία Ντούρου
Κώστας Χασιώτης	Κώστας Σουέρεφ

